

ZEER GEHEIM

Dit stuk bestaat uit 3 bladzijden

COMITE VERENIGDE INLICHTINGENDIENSTEN NEDERLAND

ZEER GEHEIM

KA 1837/83-14

Ex.nr. /

's-Gravenhage, 14 januari 1961

BERICHTGEVING INDONESIE EN NEDERLANDS NIEUW-GUINEA

(mede in verband met de bedreiging van Nederlands Nieuw-Guinea door Indonesië)

Berichten in rechtstreeks verband met agressie-plannen tegen Nederlands Nieuw-Guinea

Er zijn geen betrouwbare inlichtingen, welke duiden op een militaire aanval op korte termijn, gericht tegen Nederlands Nieuw-Guinea.

Echter is, tegen het eind van de verslagperiode, de gereedheid van marine-transport- en ondersteuningseenheden, alsmede de aanwezigheid van speciale troepen in Oost-Java, zodanig, dat een actie van enige omvang door de Indonesische land- en zeestrijdkrachten mogelijk zou zijn. Er is evenwel geen opbouw van de luchtmachtsterkte in Oost-Indonesië geconstateerd.

Uit doorgaans betrouwbare bron werd vernomen, dat Generaal Nasution de kwestie Nieuw-Guinea zou willen oplossen met een plan op kortere termijn en daartoe het oorspronkelijke vier-fasen-plan zou willen versnellen. (Dit laatste plan voorzag in een oplossing van het geschil om West-Nieuw-Guinea in 3 tot 5 jaren). Ook President Soekarno heeft zich in een rede te Soerabaja in deze zin uitgelaten.

Het staat vast, dat tot dusver in totaal vijf infiltratiepogingen vanuit de Aru-eilanden werden ondernomen. Drie pogingen moesten worden afgebroken in verband met ongeschikte prauwen, één poging slaagde (met de prauw Sinar Dobo) en de laatste (prauw Sin Kuang) werd onderschept. Er zijn sterke aanwijzingen, dat Indonesië de infiltraties op vrij grote schaal wil voortzetten. De uitvoering van de plannen stuit echter op moeilijkheden van materiële en klimatologische aard. De legerleiding zou toekomstige infiltranten niet meer van documenten en uniformen willen voorzien.

Uit tamelijk betrouwbare bron werd vernomen, dat Soekarno tegen eind januari wenst te beschikken over een nieuwe eenheid, welke hij kan inzetten voor militaire operaties tegen Nederlands Nieuw-Guinea. Een vertrouwensman van Soekarno zou zijn aangewezen als chef staf daarvan.

Bijzonderheden over de Indonesische strijdkrachten en binnenlandse veiligheid

De militaire operaties tegen de rebellen in Noord-

ZEER GEHEIM

- 2 -

ZEER GEHEIM

en Midden-Celebes op Morotai en Ceram werden geïntensiveerd.^{x)} Eind november 1960 bedroeg de ADRI-sterkte in Noord-Celebes 18.000 man met 400 man militaire politie. Voorts werden tot de sterkte gerekend 1200 partizanen, 350 informanten en 2800 man operationele hulptroepen. Tezelfdertijd bedroeg de sterkte in geheel Borneo 5000 man.

Medio december 1960 heeft een Hercules transportvliegtuig voor de eerste maal een landing uitgevoerd op de vliegbasis Pitu (Morotai) en Pattimura (Ambon). Het vliegtuig vervoerde o.a. 60 man commando-troepen van de ADRI, welke werden ingezet tegen de leiding van de R.M.S. op Ceram.

Wapenleveranties en buitenlandse hulpverlening aan Indonesië

De door het Verenigd Koninkrijk geleverde Gannets voor de ALRI-vliegdienst worden vlieggereed gehouden door Engelse deskundigen van Fairey, die - hoewel zij een adviseerende taak behoren te hebben - het eigenlijke werk verrichten.

Gegevens uit hoog-geëvalueerde bron over de resultaten van de Indonesische aankoopcommissie in Moskou zijn nog niet beschikbaar.

De levering van 3 Skory-klasse jagers, 2 Riga-klasse fregatten en 2 W-klasse onderzeeboten in de loop van 1961 is waarschijnlijk. De levering van een kruiser, zo niet in dit jaar, dan toch in volgende jaren, is eveneens te verwachten. Ook de bouw van een groot dok te Soerabaja wijst daarop.

De aflevering door Joegoslavië van de eerste koopvaardischepen van een serie van tien zal spoedig beginnen. De schepen zijn ontworpen voor interinsulair verkeer, meten 950 ton en kunnen 100 dekpassagiers vervoeren.

Politieke situatie in Nederlands Nieuw-Guinea

Door de "Democratische Volkspartij" (D.V.P.), de "Partai Serikat Pemuda-Pemudi Papoea" (P.S.P.P.P. o.g. PARSEPP), de "Eenheidspartij Nieuw-Guinea" (EPANG) en de "SAMA SAMA MANUSIA" (S.S.M.)^{xx)} werd een gezamenlijke resolutie uitgegeven, gedagtekend te Sorong, 28 december 1960, welke de volgende punten inhield:

- 3 -

- x) Waarschijnlijk vinden berichten over acties, gericht tegen Nederlands Nieuw-Guinea hun oorsprong in geruchten omtrent deze operaties in Oost-Indonesië. Het concentreren van daarvoor bestemde troepen in de havensteden, zal niet ongemerkt voorbij zijn gegaan. Ook een vlootdag van de ALRI in Soerabaja op 7 januari j.l. en de schijnbare gereedheid van daaraan deelnemende marine-eenheden, kan hierbij een rol hebben gespeeld. Bovendien vinden geruchten over een op handen zijnde aanval op Nederlands Nieuw-Guinea een vruchtbare voedingsbodem in de politieke constellatie van het huidige Indonesië.
- xx) De S.S.M. werd op 5-11-1960 te Sorong-Doom opgericht. Het bestuur bestaat uit 17 personen. Voorzitter is Hoessein Warwey, vice-voorzitter L. Rumaropen en secretaris M. Ongge (laatstgenoemde is klerk bij Financiën). Omtrent de politieke doelstellingen van deze groepering zijn nog geen concrete gegevens bekend; zij zou opnemings van Nederlands Nieuw-Guinea in een Melanesische federatie voorstaan.

1. Veroordeling van Indonesische stappen bij de Verenigde Naties inzake Nieuw-Guinea;
2. Wens van bewoners van Nieuw-Guinea, zolang onder Nederlands bestuur te blijven tot geschikt voor zelfbestuur;
3. Afwijzing van iedere bemoeienis van Indonesië met Nieuw-Guinea-zaken en wens tot samenwerking met Nederland;
4. Afwijzing gebruik van het woord "Irian" en aanbeveling gebruik van het woord "Papoea";
5. Veroordeling van Indonesische infiltraties en daaruit voortvloeiend bloedvergieten.

Van de 7 prauwen met Boetonnezen, die uit dorpen in de omgeving van Fakfak naar Indonesië vertrokken waren (zie vorig bericht dd. 10 december 1960), zijn er, tengevolge van slechte weersomstandigheden drie te Fakfak teruggekeerd.
